

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 828)
indre marked
(Offentligt)

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 6. maj 2004

Udvalget udbeder sig - i fire eksemplarer - ministerens
besvarelse af følgende spørgsmål:

63. Økonomi- og erhvervsministeren bedes oversende et notat, der kommenterer hver enkelt af de problemstillinger, der opridses i den vedlagte henvendelse fra PROSA, Forbrugerrådet og IT-Foreningen angående "Forslag til direktiv fra Europa-Parlamentet og Rådet om patenterbarhed for computerimplementerede opfindelser" (KOM(2002)92).

P.u.v.

Claus Larsen-Jensen,
formand.

Til

udenrigsministeren
Kopi til økonomi- og erhvervsministeren

(Løbenr. 18048)

Foretræde for Folketingets EU-udvalg

PROSA, Forbrugerrådet og IT-Politisk Forening har foretræde for Folketinget EU-udvalg d. 6/5-04 vedrørende det irske EU-formandsskabs forslag til softwarepatentdirektiv.

Created by bjerke . Last modified 2004-05-05 16:55:26.

Fra PROSA, Forbrugerrådet og IT-Politisk Forening

www.prosa.dk, www.fbr.dk og www.it-pol.dk

Notat til Folketingets Europaudvalg, Erhvervsudvalg og Videnskabs- og Teknologiudvalg

Vedr.: Forslag til Direktiv fra Europaparlamentet og Rådet om patenterbarhed for computerimplementerede opfindelser.

Det foreliggende kompromisforslag til direktiv om patentering af computerimplementerede opfindelser fra det irske EU- formandsskab er klart utilfredstillende:

- Der skal være en begrænsning af hvad der kan patenteres
- Forslaget åbner for ubegrænset patentering af software som i USA. Dette på trods af at alle har været enige om, at man ikke ville indføre amerikanske tilstande i EU. Problemet er ikke mindst at direktivforslagets ordlyd giver mulighed for patenter i standarder. Dvs i den for samfundet vitale informations-infrastruktur. Det vil endda blive muligt at patentere forretningsmetoder ligesom i USA, når blot de er implementeret ved hjælp af software.

Danmark skal være imod formandskabets forslag om fjernelse af paragraf 6a. Det er et af de væsentligste problemer.

Problemet er manglende interoperabilitet -

- "EU-parlamentets ændringer beskytter interoperabilitet bl.a. ved deres formulering af artiklerne 2b (sidste sætning) 3a,4a,5a og i særdeleshed og helt afgørende artikel 6a.
- Alle ovenstående artikler er fjernet i det Irske formandsskabs forslag. Formandsskabets forslag rummer ingen beskyttelse af interoperabilitet.
- Det er teknisk faktum at to softwareprodukter ikke kan udveksle information gennem den digitale infrastruktur (f.eks. internettet) uden at krænke patenter, hvis de standarder (protokoller, dokument/fil/dataformater, interfaces, algoritmer...) der er involverede, er patenterede. Computere skal simpelthen kunne snakke samme sprog for at tale sammen og der er meget lidt tilgivende overfor selv de mindste afvigelser.
- Software anvender typisk talrige (ikke sjældent, her er det) af standarder i kombination.

De samlede licensomkostninger vil i mange tilfælde alvorligt fordyre produkterne, eller - hvis licens ikke kan opnås - monopolisere infrastrukturen.

- Det er bydende nødvendigt, at man gør sig de samfundsmæssige konsekvenser klart, hvis man ikke beskytter interoperabilitet i den digitale infrastruktur.
- Der skal i den forbindelse henvises til den danske definition fra en lang række organisationer af "åbne standarder" på www.aabne.standarder.dk

Formålet med patenter skal være og er at gavne samfundet.

- Patenter bør kun gives hvis idéerne er af væsentlig betydning for samfundet og skaber udvikling som ellers ikke ville være blevet foretaget eller ville blive hemmeligholdt.
- Der er ingen form for dokumentation for at dette er tilfældet inden for software. Derimod er der en række undersøgelser, herunder økonomiske, som peger på, at det modsatte er tilfældet.
- Der er blevet foretaget investeringer og udvikling i software med stor hast uden patenter. Software er undtaget fra patentering i følge ordlyden i Den Europæiske Patentkonvention, EPK art. 52 stk. 2 og den danske patentlov.
- Når der aligevel er sket patentering af software inden for det seneste årti skyldes det, at EPO har tilladt sig at lave en meget vidgående fortolkning af EPK uden at det er blevet behandlet politisk. Dette har skabt den nuværende situation med modstrid mellem lovning og praksis for patentering.
- EPO har gjort dette ved at beslutte, at al software der er teknik kan patenteres.
- EPO har i den forbindelse ikke defineret hvad der er teknik. Det er noget EPO selv beslutter fra gang til gang.
- Dermed beslutter EPO hvilken software der kan patenteres.
- Denne praksis er selvfølgelig uholdbar og der er oplagt behov for regulering.

Der er - blandt andet fra USA - dokumentation for at softwarepatenter skaber problemer.

- Federal Trade Commission beskriver dette i deres rapport "To Promote Innovation: The Proper Balance of Competition and Patent Law and Policy" fra oktober 2003.
- Det samme har innovationsøkonomerne Kahin, Birgitte Andersen, Bengt-Åke Lundwall peget på:
- Patenter hindrer fri udveksling af idéer ved at etablere monopoler.
- Samfundet lægger betydelig vægt på at have lovgivning der hindrer monopoldannelse og fremmer frie og lige konkurrencevilkår.
- Der er i den henseende meget at rette op på netop på softwareområdet, hvor store områder er domineret af Microsoft som sidder på op til 96 % af markedet på vitale områder. Microsoft nutidige og fremtidige patenter kan komme til at påvirke markedet for software i begrænsende retning ved at lukke nye leverandører ude fra markedet.
- Det er veldokumenteret at især store virksomheder har gavn af softwarepatenter fordi de kan optage mange patenter og fordi de har råd til at føre sager. De kan ligeledes neutralisere de økonomiske bivirkninger ved andres patenter ved at bytte patenter med andre med en stor patentportefølje i en patent -pool.
- Statistik fra Tyskland viser, at de små og mellemstore virksomheder i IT-branchen står for 80.9 % af jobbene og betaler 69% af skatten indenfor IT-sektoren. Disse oplysninger stammer fra det føderale statistiske kontor og det føderale arbejdsgiver kontor.
- Vi skal henstille, at der igangsættes en grundig undersøgelse af hvor meget IT-sektoren vil blive påvirket og ligeledes af hvoledes de små og mellemstore virksomheder i Europa vil blive påvirket økonomisk negativt af gennemførelsen af direktivet i sin nuværende form.
- Særlig problematisk er patentering af standarder og interoperabilitet fordi

enkeltvirksomheder bliver i stand til at kontrollere betingelserne for samarbejde og økonomisk udvikling.

- Vi skal i den henseende henvise til, at en lang række danske open source foreninger er blevet enige om en definition på åbne standarder. Se www.aaben.standard.dk
- Definitionen tillader ikke, at der gøres brug af patentrettigheder i de programmer, der skal sikre at forskellige programmer kan tale sammen (kravet om interoperabilitet) - netop for at sikre den frie konkurrence og samfundsudviklingen og samfundsøkonomiens udviklingsmuligheder.

Det irske EU-formandsskabs forslag til softwarepatentdirektiv

- Forslaget tilsidesætter Europaparlamentets beslutning fuldstændigt.
- Lader EPO bestemme hvad der er teknik. Grænserne for patentering lægges uden for det demokratiske system.
- Idet forslaget henviser til EPO, og teknik ikke defineres, har EU-domstolen intet grundlag for begrænse softwarepatentering.
- Tillader patent på standarder og interoperabilitet. W3C tillader ikke RAND, men kræver royalty free licensing.
- Eksempel:
 - Microsoft er for tiden ved at udtage patenter på deres nye filformater (XML-skemaer).
 - Det betyder at Microsoft suværent bestemmer om andre programmer må bruge disse fil-formater.
 - Det offentlige Danmark bruger hovedsageligt Microsofts formater. Patenter på disse kan fuldstændigt binde den danske stat og andre stater til disse formater.
 - Microsoft har frigivet de nye filformater i den danske infostrukturdatabase. Men der er ikke tale om en åben standard. Microsoft kan når som helst ændre disse filformater som det passer Microsoft.

Konklusion:

- Danmark skal være imod formandskabets forslag om fjernelse af paragraf 6a.
- Standarder og interoperabilitet må ikke kunne patenteres.
- Der må indføres en definition af teknik, ikke af teknisk bidrag, i softwarepatentdirektivet.
- Begge dele findes med i EU-parlamentets ændringsforslag.
- Vi gør opmærksom på, at Danmarks stemme kan være udslagsgivende ved afstemningen i Rådet. -

Med venlig hilsen

på vegne af

PROSA, Forbrugerrådet og IT-Politisk Forening

Peter Ussing, Grit Munk og Flemming Bjerke

Peter Ussing, peu@prosa.dk Formand for PROSA, www.prosa.dk

Grit Munk, GM@fbr.dk på vegne af Forbrugerrådet, www.fbr.dk

Flemming Bjerke, flem@bjerke.dk Formand for IT-Politisk Forening, www.it-pol.dk